

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКУМ З ОСНОВ ПСИХОТЕРАПІЇ**

Освітня програма
«Дитяча психологія та психологічна практика»

Спеціальність 053 «Психологія»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри соціальної психології
Протокол №   від “   ”   2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практикум з основ психотерапії
Освітня програма	«Дитяча психологія та психологічна практика»
Спеціалізація (за наявності)	Відсутня
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 8 год. Практичні заняття – 22 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу:

Серед циклу професійно орієнтованих дисциплін психотерапія як галузь психології в наукових термінах і поняттях характеризує форми та механізми впливу на людську психіку, діяльність і поведінку. На відміну від інших психологічних дисциплін вона вирізняється певною строкатістю методологічних засад і, відповідно, широким розмаїттям форм, методів, прийомів і технік практичної роботи. Тому поєднання методології, теорії і практики утворюють організуючі принципи для засвоєння теоретичних і методичних підходів психотерапевтичного впливу на клієнта, ознайомлення з основними підходами сучасної світової психотерапії, стратегіями та тактиками психотерапевтичного та психопрофілактичного впливу.

На цій основі формується загальна професійна культура та компетентність студентів-психологів, їх готовність до професійної діяльності, що виявляється в усвідомленні власного світогляду й особистісних особливостей, а також світогляду й особистісних особливостей клієнтів. Це означає, що професійна підготовка спеціаліста скерована на отримання не тільки предметних знань, а й на розуміння самого себе як особистості, здатної враховуючи мінливість соціальної реальності, вирішувати поставлені завдання.

На сучасному етапі базові напрямки психотерапії як науки і практичної діяльності переживають етап оновлення.

Компетентності (відповідно до матриці ОП):

СК9. Здатність до прогнозування динаміки розвитку когнітивної, емоційної та поведінкової сфер, самосвідомості, психомоторики, здібностей, функціональних станів, особистісних рис і спеціальних психологічних властивостей.

СК10. Здатність визначати відповідність нормативам розвитку та організовувати психологічну допомогу дітям та підліткам.

Програмні результати навчання (відповідно до матриці ОП):

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР10. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та психоедукаційних заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів, воркшопів, відповідно до запиту.

ПР14. Знаходити оптимальні рішення, що відповідають науково-доказовим протоколам та рекомендаціям щодо надання допомоги у сфері психічного здоров'я.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Практикум терапевтичної взаємодії	Вербальні засоби терапевтичного процесу: відкриті і закриті запитання; види слухання і говоріння. Основні види невербальних проявів у терапії: позиція «обличчям до обличчя»; відкрита поза; міміка, пантоміміка; візуальний контакт; кивання головою; інтонація і темп мови; паузи. Особливості взаємодії психотерапевт-клієнт із урахуванням існуючих відмінностей у сучасних теоретичних підходах. Цілі первинного психотерапевтичного інтерв'ю. Особливості контакту консультанта з клієнтом.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
2.	Тема 2. Практикум психотерапії в напрямку глибинної психології	Основні підходи до розуміння функціонування психіки в теорії З.Фрейда. Значення та функції захисних механізмів для психіки людини. Наведіть приклади перенесення і контрперенесення в контексті психоаналізу. Підхід З.Фрейда до інтерпретації сновидінь.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
3.	Тема 3. Практикум психотерапії в адлеріанстві Аналітична психотерапія А.Адлера Метод ранніх спогадів	Завдання психотерапевтичного процесу за А. Адлером. Розкрийте зміст варіантів стилю життя: адаптивний, компенсаторний та невротичний. Прокоментуйте пріоритетні цінності, важливі для осмислення стилю життя за А. Адлером: перевага; контроль; комфорт; бажання бути приємним. Вплив сімейної соціалізації на формування життєвого стилю дитини. Психологічні прийоми розвитку соціального інтересу.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування, семінарське заняття.
4.	Тема 4. Практикум психотерапії в юнгіанському напрямку	Наведіть приклади архетипів, що найчастіше зустрічаються в народних казках. Яку позицію в тлумаченні снів займав К.Юнг? Як відбувається процес зцілення в аналітичній психотерапії? Розкрийте функцію снобачень як значущих повідомлень несвідомого.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
5.	Тема 5. Практикум психотерапії в рамках екзистенційно-	Суть недирективного підходу до психотерапії К. Роджерса. Суть психотехніки в концепції К. Роджерса. Чи можна придумати сенс життя конкретної людини?	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення

	<i>гуманістичного напрямку</i>	Розкрийте суть техніки парадоксальної інтенції.	на семінарі, пройти тестування.
6.	Тема 6. Практикум психотерапії в методі гештальт-терапії	Принципи, що лежать в основі гештальттерапії, та їхня суть. Як відбувається формування гештальтів у процесі задоволення потреб особистості? Чому незакінчений гештальт може стати причиною психологічних проблем? Підрахуйте, скільки разів на день (або на тиждень) ви не змогли відхилити чиєсь прохання? А скільки разів відмовили вам? Який висновок ви можете зробити? Особливості психотерапевтичного контакту в гештальт-терапії?	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
7.	Тема 7. Практикум психотерапії в межах когнітивно-поведінкового напрямку	Який зв'язок між когніціями і емоціями? Які чинники підсилюють когнітивну вразливість? Визначте характер стосунків терапевт-клієнт у когнітивній терапії. З якою метою застосовують поведінкові методи в когнітивній терапії?	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування
8.	Тема 8. Практикум психотерапії в методі позитивної психології	У чому полягає positum-підхід у позитивній психотерапії? Поясніть формування базових та актуальних здібностей у процесі онтогенезу особистості. Суть позитивної реінтерпретації, метафори та кроскультурного підходу як ключових технік позитивної психотерапії? Охарактеризуйте основні сфери реалізації життєвої енергії особистості. У чому полягають реакції «втєчі» в кожному зі сфер?	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування
9.	Тема 9. Практикум системної сімейної психотерапії	Основні теоретичні підходи до вивчення сімейної психотерапії. Гомеостаз і гетеростаз в системній сімейній психотерапії. Основні параметри сімейної системи та їхня роль у взаємодії між членами сім'ї. Поясніть принцип дії: циркулярного інтерв'ю; позитивної конотації; припису (прямого і парадоксального).	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
10.	Тема 10. Практикум прийняття рішень: групова психотерапія	У чому полягають основні переваги та обмеження групової психотерапії? Класифікація методів групової терапії. Що таке психотерапевтична група? Охарактеризуйте фази розвитку психотерапевтичної групи.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі,

	Охарактеризуйте складові частини транзактного аналізу: структурний аналіз, аналіз транзакцій, аналіз психологічних ігор, аналіз життєвого сценарію.	пройти тестування.
--	---	--------------------

5. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	20
Семінарське / практичні заняття	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		2		2				2		1		1			20
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5						50
Самостійна р-та									3					3				10
Індивідуальні завдання																4		10
Екзамен/Залік																	10	10
Всього за тиж-нь	1	5	1	5	2	5	2	5	3	5	2	5	1	3	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, ІТ-технології
Література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Мицько В.М., Безп'ята М.М. Психолого-педагогічні умови упровадження інклюзивного навчання в діяльність закладу дошкільної освіти // Теорія і практика сучасної психології: Збірник наукових праць. Випуск № 1. Том 3. – Запоріжжя, Класичний приватний університет, 2020. – С. 153-156. 2. Мицько В.М. Психологічна феноменологія материнської депривації // Дослідження різних напрямів розвитку психології та педагогіки: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15–16 листопада 2019 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. Ч. 1. С. 64-68. 3. Мицько В.М., Сидорик Ю.Р., Когутяк Н.М. Тривожність як наслідок материнської депривації у дітей молодшого шкільного віку Теорія і практика сучасної психології: Збірник наукових праць. Випуск № 2. – Запоріжжя, Класичний приватний університет, 2020. – С. 153-156. 	

4. Когутяк Н.М., Мицько В.М. Поведінкові індикатори уваги до емоцій у дітей із розладами спектру аутизму. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2020. № 11. С. 126–130.
5. Глива Є. Вступ до психотерапії: Навчальний посібник. Острог-Київ : Острозька академія, Кондор, 2004. С.70-83.
6. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник для студ. Вишів. Київ : «Академвидав», 2010. 280 с.
7. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: Навчальний посібник. Київ : Четверта хвиля, 2004. 256 с.
8. Горбунова В.В. Контракт у практичній психології. Практична психологія та соціальна робота. 2005. 2. С. 1– 5.
9. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник для студ. вишів – К. : «Академвидав», 2010. – 280 с.
10. Кривоніс Т.Г. Основи особистісної психотерапії. Навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий дім „Слово”, 2011. 192 с.
11. Особливості стосунків «психотерапевт – клієнт» у сучасному соціокультурному середовищі: монографія за ред. З.Г. Кісарчук. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 225 с.
12. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Житомир, 2003. 64 с.
13. Яценко Т.С., Чобітько М.Г., Доцевич Т.І. Малюнок у психокорекційній роботі психолога-практика (на матеріалі психоаналізу комплексу тематичних малюнків). Черкаси : Брама, 2003. 216 с.
14. Пеньковська Н. М. Основи психологічного консультування в методі позитивної психотерапії : навч. посіб. Тернопіль : Крок, 2014. 286 с.
15. Титаренко Т.М. Постмодерна особистість у динаміці самоконструювання. Актуальні проблеми психології: Психологічна герменевтика / За ред. Н.В.Чепелевої. – Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. Том 2, вип.6. 194 с.
16. Фон Шліппе А., Швайцер Й. Системна психотерапія та консультування. Львів : ВНТЛ-Класика, 2004. .320с.
17. Тиунова О.В. Основи теорії і практики арт-терапії. Тернопіль : ТНПУ, 2011. 260 с.
18. Афанасьєва Н.Є, Перелігіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу : навч. посіб. Харків : ХНАДУ, 2015. 315 с.

8. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної психології м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 505 тел. +38-0342-596149 ksppr@pnu.edu.ua
Викладач	Мицько Володимир Мирославович кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація	+380973323135 volodymyr.mytsko@pnu.edu.ua

викладача	
-----------	--

9. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності</p>

	<p>студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>